

SOBRE «XIFRA»

Bartomeu Ribes Guasch

La xifra és la distància en el temps entre el ser i el no ser. La tinta que escriu la xifra empastifa el paper i recorre algun missatge sense precedent. Fas comptes amb la xifra suposada del poema. Res no dona mai un resultat exacte, però s'hi aproxima: vint-i-un anys, cent dies, qui en sap res de travessar cap a endarrere el temps? Amor de xifra, de la puresa matemàtica *avant la letre*: perquè s'ha d'escriure el poema per primera vegada i no tornar a escriure'l més. Després, en tot cas, qüestió de càlcul, enfocament i llicència del teatre representable en el qual podria haver estat, i ben del cert que hi estigué, la nostra vida; la nostra vida, amb algun potent desequilibri. I la paraula no és la xifra: estaborneix, desinfla les rodes, executa el presoner aïllat entre lectures i algun tedi. Com envellir d'amor, potser trobar la forma impossible d'escapar de la mort. El gest final, esdrúixol, relliga el passat amb l'ara mateix, travessant la caverna de l'enyorament on l'oblit ens recorda el propi ésser. Però el futur de l'ésser mai no ha existit com a xifra, com a proposta del poema, com a eliminació d'un mateix en el llarg etcètera que persegueix i assetja.

Color il·localitzat de «Xifra», poema de Gabriel Ferrater. S'esborra amb el tou dels dits, i just canvia, a manera de fumassa, interiorment, ja que s'esvaeix, de lletra en lletra, pels segles dels segles, per ella mateixa. Dotze versos, heptasíl·labs, octosíl·labs, acabats tots ells amb la tònica aguda del mester saber portàtil i segur. S'hi conta el que se sap que no es pot contar, sense posar cara de vergonya, i amb la boca tancada del badoc que haurà de recollir la rata morta de la pròpia consciència, més d'una i més de dues vegades. El poeta, és que era enamoradís amb frustració segura, és ell qui no vol ser subaltern de la vellesa que admira els cossos primers i millors, i, per cert, terriblement extraordinaris, sense l'ànima encara tremolosa.

Estacats. Posa-hi comes a l'estat de coma que ara estàs vivint. O busca el sentit de les paraules que s'ajunten i creen l'incert, possiblement la veritat. Un cop llegit el poema, si t'hi han dit el que no vols sentir, l'hauràs de reescriure a la teva manera, i no en sabràs. Com

qui confon el centre amb els extrems, i se n'afarta, de ser automàtic endeví del proper desastre. Posa-li cames, si la dona que t'acusa va tan armada de raons que t'avorreix i t'intimida a parts desiguals. Confessa que això no és vida i surt de pressa de l'escenari, i guaita el no-res.

Pot viure un poema solt sense companyia d'altres poemes? Ni tan sols adreçant-los a l'amor, a un *Amor* escrit amb lletra majúscula, com en el cas de «Xifra», la vida del poema accepta una derivació anterior, i una altra de posterior, entre els poemes que l'han precedit i els que l'han, per dir-ho així, si fos possible, continuat. Ja que el poema «Xifra» no continua en un altre poema, perquè s'extingeix per ell mateix, ara i aquí, *amor per créixer lluny de mi*. El resum final d'aquest poema, implacable de doctrina, però sentencios de moralitat, és el seu punt final i últim: a ningú enganya, sap que és ben definitiu i que sols s'acaba, així com serà, allò que més voldríem que no s'acabi mai.